

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni - vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpíacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségre bérmentre küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségnél. Együtt a postahí-
valok utján.

Hirdetési díj:

Négy hasábon petitaórért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbéli hirdetések, alku szerint s
legolcsóbb árrért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tár”-on megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
Négy- vagy bérmentetlendő beiktatott
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyisintén megírások nem adatnak
vissza.

**Maria-celi
gyomor-cseppek;**

ezt a gyógyszer a gyomor min-
den bántalmát ellen.

és felülmúlhatatlan az
étvágyhiány, gyomor-
gyengeség, rossz szagú
lehellet, szelek, savanyu
felbűfögés, kólika, gyo-
morhurut, gyomorégés
hugyképződés, túlsá-
gos nyálkaképződés, sár-
gaság, undor és hányás,
főfájás (ha az a gyomor-
ból ered), gyomorgörcs,
székszorulat, a gyomor-
nak túlterheltsége étel
és ital által, gilisztá,
lép- és májbetegség,
aranyeres bántalmak el-
len.

ezse ára használati utasítás-
sal együtt 35 kr.

Debreczenben Dr. Rothschnek V.
Nándor gyógyszerész uraknál, va-
mosztr.-magyar birodalom minden na-
gyosztárában és kereskedésében.

zetküldési raktár nagyban és ki-
csinyben.

Brady Károly,
„alboz” címzett gyógyszerháza
Bismarckban, Horvátországban.

30000 frt

kiállítási-sorjáték
ek.

arany vagy
30000 frt.
20000 frt.
10000 frt.

nyereményt 10000 frt,
egyenkénti 3000 frt, ti-
enkénti 500 frt, ötven
0 frt, száz egyenkénti
negyvenkét egyenkénti
b más melléknyeremény
ási tárgyakkban.

50 kr.

ak váltó-üzleténél,

1. szám.
posta költségre 15 kr
(II.)

ESSEF

UDAPESTEN.

AKTAR: váci-körút 68. sz.

javitott gyártmányait mint
al,
el,
fa,
att
ké,
t,
le-

dennemü gazdasági gépek

A mi hőseink.

... Két géniusz vezet:
Remény s emlékezet.*

(S.) Néma éjszakában suttogva
kel a hajnal szellője. Azt suttogja,
hogy sötét lesz a viradat, teme-
tővé válik az áldott róna, halottak-
ká lesznek a deli hadoszlopok; azt
suttogja, hogy nagy lesz a harcz,
de jutalma nagyobb: a szabadság.

Es elhagyott nép, százfelől
fenyegetett nemzet kiáll a térre. —
Tiprott jogért, szabadságért küde-
lemre hi az óra, s a hősök cso-
portja, mint boszuálló kherub ve-
tődik fel a főlszinre: a világ bá-
mul, az ellenség remeg, s az el-
hagyottnak fájdalomkönyei öröm-
könyökké változnak. A láthatár
tisztul s az enyhe szellő a szabad-
ság zászlóit csókdossa rabszolga nép
földjén. A semmiből valami, a va-
lamiból minden!

... Dicsőségteljes időszak volt
az, nagy napokkal, melyek egész
történetet alkotnak.

E történetnek egyik legszebb
gyászos fejezete aug. 2-ka, a deb-
reczeni csata napja.

Ma 33 éve!
Félistenek csoportja áll ki a
a k ö n t ö s g á t terére, s bár tud-
ja, hogy tizannyi az ellenség, fel-
teszi, hogy vagy győz, vagy meg-
hal!

Ember, hazafi, jellem, hős min-
denik!

Egy töredéke annak a dicső
seregnak, mely a világ előtt isme-
retessé, tiszteltté tette a magyar ne-
vet. A hazát mentő félistenek kis
csoportja!

A gyermekek, az aggok, az
asszonyok elrejtnek, amint meg-
dördül a csaták oroszánja, az ágyu;
a honvéd visszafel, s a nagyszamu
ellen döbbenve áll meg, azt hívén,
hogy az összes magyar hadakkal
áll szemben. Végre Görgey árulásá-
ról meggyőződik, s vérszemet kap-
va, a maroknyi honvédséget elnyom-
ja számbeli túlsúlyával. Es hulla-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A mérgezés.

— Bűnügyi történet. — 10.

Kevés gondolkodás után a gróf foly-
tatta:

— Csak egyszer volt köztünk pörle-
kedés, az egy szobának berendezése felett.
Erre dühöse lett nőm és idegrohamokat
kapott. Kirohant a szobából, anyámhoz sza-
ladt és azt kiabálta, hogy én verem meg.
— Nem volt ön egy napon a kert-
ben, és itt nem adta elő magát azon jele-
net, hogy nejt földre verte és ütlegelte.
— Soha nem bántottam nőmet. Ha-
nem egy napon, midőn a folyosón keresz-
tülmentem, hallám, hogy nőm cselédjének
azon utasítást adta, hogy szobámat azon
esetre is takarítsa fel, ha én még alszom.
Ekkor természetesen boszus megjegyzése-
ket tettem, mire nőm önkívületi állapotban
esett le a földre.
— Hát nem ön volt az, ki esését
okozta?
— Nem.
— Azon időben nem volt-e még egy

nak a hősök, omlik a magyar vér,
tiprott tetemek lepik el az utakat,
kozák ló száguld Debreczen utcáin,
muskla parancsol a nagytemplom
tövében...

Eletet áldoztak, mindent koc-
kára tettek a honvédek, hogy D e b
r e c z e n t megvédhessék a barbár
ellenségtől; tanubizonyosság rá a hon-
védsírok magas ormu halma.

Elavulhat-e a nap emléke, me-
lyen a szabadság mátyurjai felál-
dozták drága életüket? Elmarad-
hat-e a gyásznap szeptember 2-
kőkért?

Soha! Debreczen városának né-
pe nem lehet olyan háládatlan, hogy
az ügyért elhunyt elődök sírját el-
feledje.

A korszak „alkalmazkodni” sze-
rető emberei bizonyos dolgokra nem
igen szeretnek ugyan visszaemlé-
kezni. Sokak előtt a hajnal virra-
dása, nagy napoknak alkotó cselek-
ménye, bilincseket tépő nemző, — a
szabadság csak ábrándnak tűnik föl
... De Debreczennek hazafias ér-
zelmű népe fölkeresi évenként az el-
hunyt honvédek sírját, s áldoz nekik
az emlékezettel.

Ugy sincs egyéb alkalom há-
lánc lerovására rendelkezésünkre,
mint az emlékezés. Azt felújítjuk e
napon sírjaiknál a legnagyobb buz-
gósággal, a leghálásabb szívvél.

Fölkeresi azt a kis dombot éven-
kint a debreczeni polgár és elgon-
dolja, hogy ha ilyenombok nem
volnának a haza földjén, akkor nem
volna ma e föld magyar haza...

Es mig a dicsőült áldozatok fe-
lett hála könnyel adózik, — remény-
nyel telik el keble a jövő iránt.

Reménynyel! Mert még nem jött
el az idők teljessége!

Reménynyel! Mert még jönni
kell, még jönni fog idő, midőn nagy
lesz ismét a magyar, midőn azzal
rója le a hősök iránti háláját, hogy
megvalósítja eszméjüket!

Reménynyel! Mert az eszme a

multban gyökeredik, s a jövő segi-
tendi teljes diadalra!

... Nagy küzdelmeknél,
Kinszentelt rögből két
Magva jobb jövőnek!

Akik ennek alapját letették, kik
a hazát többre becsülték, mint él-
tüket: azok megérdemlik, hogy ami-
ért ők küzdtek és meghaltak, az od-
dok diadalra segítsék.
Áldás hamvaikra!

— **Pártmozgalom.** A derecskei 48-as
párt meghívást fog intézni Csanády Sán-
dor orsz. képviselőhöz, s kerületnek volt
köztsziteletben álló képviselőjelöltjéhez Pa-
szás Károlyhoz, felszólítván őket, hogy
a helységben megjeleni sziveskedjenek.
Derecske 48-as pártja ünnepélyesen fogja
fogadni kedves vendéget.

— **Az egyiptomi válság.** Az orosz
diplomáciai ügyvivő a konferenciára vo-
natkozó utasításokat már megkapta. Noha
azokról mi sem hallatszik, diplomáciai
körökben az a hír szárnyal, hogy Orosz-
ország kilép a konferenciából
s azzal a konferencia működése is véget
fog érni.

— **A franezia kormányválság**
megoldása tegnap estig egy lépést sem ha-
ladt előre. Grévy köztársasági elnök még
nem beszélt volt senkivel, jöllehet a Frey-
cinet-kormány eklatáns megbuktatása óta
két nap telt el. Már ez is mutatja, mily
nehéz földadat jutott Grévynek osztályré-
szül, ki 48 óráig eltöpreng a fölött, hogy
hol és kinél kezdje a kormányalakítást.

— **A trieszti kiállítás megnyi-
tása.** Lajos Viktor főherczeg Reinelt el-
nök beszéde után tegnap délelőtt tíz óra-
kor a kiállítást megnyitotta. A magyar
osztály bejáratánál lelkes éljenzés fogadta
a főherczeget; az éljenzés lecsendesülvén,
Horrich üdvözlte, ecsetelvén a magyar
ipar és közgazdaság fejlődését, s kiemelte
a kiállítás fontosságát. — A főher-
czeg erre magyarul válaszolt: örömet
fejto ki a hazai ipar fejlődése fölött, ki-
vánja annak további virágzását. Azután

— Nőm szobaleánya volt.
— Nem volt-e önnek vele tiltott
viszonya?
— Soha.
— Sőt a női cselédség közül má-
sok nem voltak üdözéseinek kitéve?
— Nem soha. Mindezen leányok
csak boszúból, mert elküldtem őket, tettek
ellenem terhelő vallomást.
— De mégis Celestinét csak ismerte?
— Igen, ezt ismertem. Ápolta egyik
gyermekemet, és kötelelességeinek telje-
sítésében igen lelkiismeretes volt.
— Es nem volt-e köztük viszony,
melynek következtében ezen leány 1874-
ben más állapotban jutott?
— Régebbi idő óta nem volt vele
összeköttetésem, későbbben tapasztaltam,
hogy szeretem őt, és így szóltam hozzá:
Celestine, nekik valnunk kell.
Kevés idővel ezután azt mondá ne-
kem, hogy más állapotban van.
— Ennek megtörténtével tudósította
nejét e viszonyról?
— Igen és ő abba belenyugodott.
(A grófnőhöz:) Igaz ez? Szabad
akarattól történt aztán, hogy a gyerme-
ket házukba vették?

részletesen végig nézte a magyar kiállítást:
Koller fényképező, Schunda hangszerész,
Posner, Ganz, Regenhardt, a Pozsonyi
posztógyár Thonet kiállításainál és a fa-
iparkiallításnál bosszabban időzött.

Aug. másodika Debreczenben.

Ma volt 33 ik évfordulati ünnepélya
a gyászos kimeneteli debreczeni csatának.
Ma is nagy közönség gyűlt egybe, s vo-
nult ki gyönyörű látványt nyujtó menetben
zeneszóval a város alatti honvéd sí-
r o k h o z, amelyhez kivezető utat valódi
paradicsomkertté emelte Tóth Mór kir.
ügyész ur nemes buzgalma.

Az ünnepély lefolyása, a külső siker
mélto volt a nagy nap emlékéhez. Kint a
sírokon a városi dalára élkezte el a
szózatot, s egy pár esatadát, s emléke-
szédet olvasott fel Biber József hittanhall-
gató (Alább közöljük.)

A temetőből a városba vonult a lel-
kes menet, s a honvédsírokon ismét a dal-
egyilet szép dalai hangzóttak fel, s a sza-
valatok bevezése után a Hymnus hang-
jainál oszlott szót a közönség d. u. 5 óra-
kor Kossuh Lajost és a szabadságot
éltetve.

Emlékbeszéd.

— Irta: Zóltay Lajos. —

Mélyen szelteit közönség!
Ha az ember kegyelelessé éremény-
nyel keresi föl kedves barátja csendes
nyughelyét jelölő fejtát; ha az arva gyer-
mek éjjár szüleinek sírjához, hogy ott
mondhassa el bus panaszeit, melyeket sorsa
kényszerít ajkaira; ha az özvegy nő ko-
szorut köt elhalt férje sírkövére, ki a föld
alá magával vitte az ő örömet, megelége-
dését, szerelmét és boldogságát; ha egy
társulat vagy közég eméik ünnepet ül
annak tiszteletére, ki magas érdemeket
szerzett ügybuzgóságával; nem kell-e
megszentelnünk e napot, közelebből nek-
tek őz bajnokok, kik barátjai valatok e
sírokbán nyugó nemes harcosoknak, kik
együtt küzdöttek végig egy bámulatos
harczot, kik bátor bajtársaitokat vesztet-
tétek bennök? nem kell-e ünnepet tartá-
notok ma, 33-ik évfordulati napján a deb-
reczeni polgárok és polgárnők? hiszen e
sírokbán utolsó álmatok nyugóvók közül,
hány volt a ti nemes városotok szüitőte
és hányat sirattatok meg közülök ti, mint
völégényt, férjet, apát vagy gyermeket?

A grófnő: — Nagy erkölcsi kény-
szer alatt állottam. Azzal fenyegetett férjem,
ha a gyermeket házukba nem vesszük,
megindítja ellenem a válópert.

A kihallgatás ezután a grófnak a
mérges növényekből előállított mérge ké-
szítésére vonatkozott. Ezen mérges növé-
nyeket azért tanulmányozta volna tüze-
sen, mert szándéka volt Amerika vadon-
jaiba visszaköltözni, s ez esetben kastélyát
és birtokait nejeének és gyermekeinek —
hagyta volna.

— Mondott-e önnek férje ezen terv-
ről valaha valamit?

— Soha, felelé a grófnő.

— Nőmnek természetesen nem mon-
dottam erről semmit, de ez mégis szá-
ndékomból volt.

— De miután éveken által a vegyé-
szettel foglalkozott, miként történt az, hogy
épen a nicotin mérge előállítására irányozta
minden tudományát?

— A dohánynak mindennemü tulaj-
donságait igyekeztem megtanulni.

(Folyt. köv.)

és ne áldozzon-e a napon néhány perczet a kegyeletnek és bus emlékezetnek a nemzet is? Megérdemlik e sírok lakói, hogy minden magyar siessen ide a hála és tisztelet koszorújával, meg, hogy az egész nemzet szívében hordozza emlékeket, kik érte a legdrágábbat, az életet áldozták fel.

És csakugyan bánatos indulattal ma is — miként évek óta mindig — körülálljuk az itt domboruló sírokat; mert akarjuk, hadd lássa a világ, hogy mi nem tudjuk feledni e névtelen hősek tetteit; hadd lássa a világ ez ünneplésünkben, hogy tudunk lelkesülni igazán, ösztönzintén a szabadság és nemzeti önállóság magasztos eszméiért.

Ez előtt 33 esztendővel e helyen, hol most magasra emelkedő ákácok tövében e sírok hantjai zöldelnek fűtől, s illatoznak virágtól: egy nagy tragédia utolsó felvonásának egyik megrázó jelenete folyt le, mely után rohanó léptekkel közeledett az iszonyu katasztrófa, melynél rettenetesebb kevéssé sulytotta még ezen ezer év számtalan szenvedését átélte nemzetet.

Hét ezer magyar — mily parányi szám félszáz czerrel szemben — küzdött itt az orosz czárnak szabadságot megfőző zsoldos hadaival egyenlőtlen harcát. — És kik itt vértettek el; a legszebb halállal multak ki. Ok a szabadságért hunytak el bátran, mint illik a magyarhoz.

Oh mennyi büvös erő rejlik e rövid szóban: „szabadság”, mily varázs hatalommal vonja magához a szíveket és mennyi embert avat hőssé, ő világi félistennekké.

Szent-Léleknek csodahatásával szállja meg a népeket és önt beléjük bátorságot és erőt, hogy dúló viharként rombolják szét a zsarnok trónokat és gyujt bennök nemes áldozat készségeit, hogy vagyont, hatalmat, szerelmet és életet vessenek meg érte. Éltető napja ez a nemzetek nagyságának dicsőségének és boldogságának: a kényurak remegnek fölé és kerülnek, mint bagoly a világosságot; minden ember mely megveti a jármót, gyűlöli a zsarnokok gőgjét s utálja az aljas hízlegést, ennek fénye után vagyik, mint fű, fa, virág nap felé.

Mily nagy idők voltak azok, midőn e szó: „szabadság” bangzott végig e haza földjén; midőn ez hatott át minden szívet és töltötte be illatárként a levegőt.

Nektek, elesett bajnokok, részetek volt a nép nagyságában és győzelmében, midőn megmozdult az egy titkos erő hatása alatt és ledöntötte a kiváltságok 800 éves igazságtalan intézményét s elseperte azt az osztrák hatalmat, mely önkényesen rendelkezett a magyarnak pénze vagyona és vére fölött.

Ti szerény, de érdemes munkásai voltok annak a nagy reformnak, mely közössé tette a haza minden lakosával a jogot, mely embert megillet, a terhet, melyet a honért viselni kötelesség, az ádást, melylyel jutalmaz, a csapást, melylyel büntet Isten bennünket.

Munkásai voltatok annak a nagy reformnak, mely ismét a maga urává tette a magyart, mely vissza vette a magyarnak azt a jogot és hatalmat, melyet addig az osztrák bitorolt. — Igen, ti közre munkálattok a haza e nagyszerű átalakításában, mert nem maradt közületek egy sem, ki addig földes urat ismert, közönyös a közbügyek iránt, vagy nem lett elégtelen azzal, mit a nagylelkű messeségtől megnyert; egy sem volt elfogott és sztkkebbi az egyenlőség eiveivel szemben, ki nemes apától származott. Ti a haza ügyét akkor is szívetekben hordoztatok.

Mily erős, mily nagy voltál is te magyar nép a márcziusi napok alatt! Erős, mert akarod előtt meghajolt a hatalmas és büszke Habsburg dynastia és mikor szavadat: „szabadságot nekem” fölelmedt, ezerte, hogy neki kell engedni, ezerte, hogy midőn te szólasz, akkor Isten szól te benned és te általad, ezerte, hogy a mit te ohajtasz, az parancs még a trón előtt is; nagy voltál, mert akarodat nem királyi testőrök lemeszárolásával, nem gazdagok vagyona rablásával. gyujtogatásával nem féktelenséggel és vad szenvedélyvel, nem a főrangnak számúzetésével nem az uralkodó meggyilkolásával, hanem higgadság, méltányosság által valósítottad meg.

Azde a szép siker, melyet a nemzet komoly és igazságos törekvése kivított, csakhamar fenyegette, majd megtámadva, végre szétlulva lett. Mint csendes nyári napon váratlanul kezdnek tornyosulni a láthatár szélén, főlebb-főlebb emelkedve derült égen a sötét fellegek, melyek vihart és rombolást rejtenek magokban: úgy tűntek föl és nagyobbodtak a haza felett is a veszélyek, alkotmányt és szabadságot fenyegetve.

És ti elvérzött bajnokok, megtettétek kötelességeket akkor is, mikor a hazafiság többet követelt tőletek a pusztá lelkesedésnél — vagyont és életet áldozni a honért, szabadságaért, a nemzetért, alkotmányaért.

Bécsből, mint századok alatt annyiszor, ismét játékok üttek a királyi szó, királyi eskü szentségével.

Sajnálta az osztrák azt a hatalmat, melyet addig igazságtalan és erőszakos módon bitorolt; sajnálta a nemzetől azon szabadságot, mely mint tavaszuk jótékony napja a természetbe, új életet lehellett a magyarka.

Az kellett volna a kamarillának, hogy a magyar nép véres verejtékének drága gyümölcseit tovább is szabadon ő szedje le, hogy kénye-kevede szerint hurcolja a magyar fiukat idegen népek szabadságának, melyet mi becsülni akarunk, leveretésére; hogy roppant adósságát, melyet haszontalan háborukra és örült fényűzéseire elpazarolt, mi fizessük ki; hogy ő parancsoljon, mi pedig rabszolgailag engedelmessédjünk, mintha mi szolgálásra születünk volna: hogy Magyarország ne legyen Magyarország, hanem Ausztria egyik tartománya; hogy a magyar nemzet ne legyen magyar nemzet, hanem legyen osztráknémét. Hát nem gőgös és istenellenes követelés volt-e az?

És mikor mi bivek maradtunk nemzetiségünkhez; ragaszkodtunk jogainkhoz; megtartani akartuk az őseinkről gondos megőrzés végett reánk hagyott szent örökséget: a mi bünt, istentelenséget, gonosz-ágot ellehet követni armánnyal, bujtogatással, erkölcsönnyel, amitással, kétszínűséggel, erkölcs-és jogellenes törvénytelenségekkel — a bécsi urak mindet elkövettek ellenünk és rajtunk. Volt merészségük egy nemzet meggyilkolására vállalkozni!

Rut hálálansággal felejték, mennyit áldozott a magyar nép — századok irtóztató sérelmeire fátyolt vetve mindig — a dynastia trónjaért, nagyságaért, fényéért, és dicsőségeért.

Elmondhatnám, mint ingerelék föl ellenünk a horvát vad szenvedélyt; mint bujtogattak föl iszonyu kegyetlenségre a ráczot, az oláht; elmondhatnám, mint szakitottak le Magyarország kebeléről a Horvát-Szlavou tartományokat; de ezekről hallgassunk, ne terheljük aynyi váddal a nagylelkű, a hálás kamarillát: legyen elég a sokból azt említenem föl, hogy ellenünk jött — nyílt háborut kezdve — maga Ausztria is, kilenc oldalról, száz ezer emberrel.

De a nemzet, melynek szívós élete daczolt volt már tatár pusztítással, török uralommal és sarga-fekete zsarnoksággal, nem esett kétségbe.

Hazám Róma voltál te e pillanatban, melyet Kärthágó jött eltörtülni, és mely ellen fégyvert fogott egész Italia!

És ha Rómának voltak senatorai, kik Cannae után nem engedték elcsüggedni a hazát, gyáván hódolni meg Hannibál előtt, de győzelemre tudták vezetni az ujoncz hadakat: volt nekünk is egy emberünk.

A férfi, ki lángszavával „a haza veszélyben van!” 200 ezer honvédet varázsolt elő s tette mindegyiket hőssé; a férfi, ki midőn lábaink alatt rengtet a föld, minden oldalról tenger ár tört reánk, vihar tombolt vadul felettünk és tűz borította lánghban a hazát, a férfi, ki ekkor bizalmat öntött a bizalmatlanba, reményt a csüggedőbe, bátorságot a félelkébe, mint egykor Jézus a tanítványokba; a férfi ki bebizonyította nemzetével, hogy érdemes az életre, mert van ereje küzdeni veszélyekkel, akarata, méltó tesverve lenni a nyugot-európai népeknek; a férfi ki rövid időre bár, szabadná tette hazáját és dicsőség ragyogó fényével övezte népét ez a férfi Kossuth Lajos volt!

A nemzetől mennyi halált érdemelne meg ő, ki most a száműzés keserű kenyerét fogyasztja, kinek annyit sem enged meg a haza, hogy elmondhassa magáról: „magyar polgár vagyok”!

Ti elesett bajnokok! megtettétek kötelességeket, midőn gonosz módon megtámadtatott a haza, mikor fégyvert fogni kényszerítettet a nemzet, hogy védje a törvényt, királyt, szabadságot és önmagát.

Küzdelmeiteket látta Bácska és Bács, hol rácz ellen folyt szomorú polgárháboru; látta a tavaszi hadjárat győzelmes csatái, hol futott otörtetek az osztrák, látta Buda vár hősiesség ostroma, hol ti valátok elsők a falakon.

(Vége köv.)

Hírek.

(A fővárosból.)

A nemzeti színházban ez év folyamán eszközölt tűzbiztonsági intézkedések több mint százezer forintra menő költségek fedezését a kormány, mint értesülünk, póthitel igénybevételével szándékozik eszközölni. Az ez iránti törvényjavaslat mind járt az ülészek elején lesz a képviselőház tárgyalása alá bocsátva.

A községi és körösvosok fizetése az 1876. V. t. cz. 33-ik §-ában megjelölt államadók után vettetik ki a községi lakosokra, mely kivetési alapot Nyitra megye közönsége, tekintettel azon körülményre, hogy azon községi lakosok, a kik a legmagasabb államadót fizetik, vagy épen nem, vagy csak igen csekély részben veszik igénybe a községi és körösvosokat, s az általok ezek fizetéséhez jelenleg kötelezett hozzájárulás semmiképen sem áll arányban az igénybe vett orvosi segélyei, s azok, — kik a községi orvosok segélyét rendszeresen igénybe veszik, a fizetéshez vagy épen nem, — vagy pedig aránytalanul csekély részben járulnak, igazságtalannak jelentvén ki, felterjesztésileg fordult a belügyminiszterhez, hogy a községi és körösvosok fizetése kérdésében oly intézkedés tétessék, hogy a kivetés ne az államadók után, hanem egyenként történjék.

Az eszlári büntett.

A sakter vallomása.

Schwarz Salamon a Pesti Napló tudósítója szerint vallomást tett. A vallomás — mint első pillanatra látszik — szemen-szedett nem igaz mondásokból áll, s maga Schwarz is megborzadván e szemérmetlen hazugságoktól, azokat visszavonta. Tanúságos elolvadni.

A kihallgatásnak jegyzőkönyve következő:

Schwarz Salamon előadja, hogy Solyomosi Eszter ő ölte meg. A dolog elbeszélése szerint akként történt, hogy Solyomosi Eszter ápril elsején déli 11 és 12 óra között a tiszta eszlári zsinagóga körül látta ácsorogni, a hol ő maga is járkált. A leány a mint meglátta őt, csufozni kezdte.

— Miként csufozt? ezen kérdés intézett Schwarz Salamonhoz.

— Ugy, hogy a zsidókat csufozni szokás, kinevetett, valaszott Schwarz. A mint én ezt láttam, — folytató, — beteges ember létemre haragba jöttem és egyet ütöttem fejére, mire a leány összerogyott.

Meg kell itt jegyezmem, hogy Schwarz Salamon gyenge, vézna emberke s kezei oly kicsinyek, hogy az ember azt hinné, hogy kis leány kezei. E mellett karjai vézna és szemmel láthatólag gyengék.

Az első pillanatban kétségtelen volt, hogy a valomas, így formában legalább valószínűtlen, mert ily vézna és a mellett beteg ember, ily karokkal és kezekkel ököllél nem képes senkit agyonütni.

Az elnök erre azon kérdést intézte Schwarz Salamonhoz: mi történt azután, hogy a leány összerogyott?

— Azonnal meghalt, volt a valasz.

Az elnök felhivta, hogy ha már ennyit mondott, adja elő az esetet, a mint történt, részletesen, s különösen azt, hogy mit tett a hullával?

Schwarz Salamon erre elmondá, hogy a mint látta, hogy a lány, kit csak meg akart fenyeíteni, meghalt, körül nézett, miután meggyőződött, hogy nincsen senki közelben, a ki tettet észrevehette volna, ölébe fogta fel a leányt és a templom mögé vitte le a mezőre és ott a leány hulláját szeméttel és trágyával betakarta.

— És ezután mit tett a hullával? ez volt a további kérdés.

— Vártam míg setét lesz; mikor besetédett, kikapartam ismét a leányt és öibe véve elvittem a Tisza partjára és a vízbe dobtam.

Solyomosi Eszter ruhái ekkor már a bíróság kezei között voltak, s ezekről konstátálva van, hogy száraz állapotban adattak át a hullaszállító tutajosoknak, sőt konstátálva van, hogy azok hosszabb ideig vízben nem lehettek és az is képzeltetetlen, hogy a Schwarz által állítólag bedobott hulla rögtön és pedig ugy kifogatott voln ki, hogy arról sem Schwarz, sem tágabb körben a közönség ne értesült volna és, hogy a ruhák a vízből kifogott hulláról lezuhattak s külön eltétettek volna, hogy azután ismét az álhullán szerepeljenek. Schwarz ugyanis határozottan azt állítja, hogy nem tudja, mi lett a hullával, miután ő azt ruhástól a Tiszába dobta, —

Ezen körülmény, de az is, hogy a beteges Schwarz Salamon testi ereje nem olyan, hogy képes lehetett a 14 éves leányt öjben a meglehető messze eső Tiszába vinni, s másként is valószínűtlen, hogy ezen fényes nappal délben állítólag történt agyonütést és a hulla elvitelét legalább a zsidósághoz tartozók ne látták volna, arra indította az elnököt s egyáltalában a bíróság tagjait, hogy ezen egész vallomás valószínűségét feltüntessék, és Schwarz-czal megértessék, hogy ha a leányt csakugyan ő fosztotta meg életétől, akkor ennek s a mellékkörülménynek is valószínűleg másként kellett történniök.

Erre Schwarz azt felelte, hogy különben sem igaz az egész dolog, a mit elmondott, ő azt csak azért mondta, mert ez által — maga beteges ember lévén, ki nem sokat törődik sorsával s tudja, hogy különben is rövid idő múlva meg fog halni, fogva levő társain akart segíteni. Minogy azonban meggyőződött, hogy e kísérlete nem sikerül, vissza vonja mindazt, a mit mondott.

UJDONSÁGOK.

* Aug. elsejével uj elöl fizetést nyitunk lapunkra, tekintettel a városunkban történendő eseményekre. Törekvünk a közönség igényeinek megfelelően minden tekintetben, mire az eddigi becses támogatás a legnagyobb ösztön. Kérjük továbbra is a pártfogást.

* Az orsz. dalárünnepélyhez. Az orsz. magyar daláregyesület elnöksége megkereste a hazai vasuti és bajózási társaságokat, hogy a Debreczenben megtartandó dalárünnepélyre fél áru menet-jövet jegyeket engedélyezzen és pedig ugy, hogy e kedvezmény augusztus hó 13-tól ugyanazon hó 25-éig terjedjen. E kedvezményben csakis azok fognak részesülni, akik az egyesületi meghívókát felmutatni képesek lesznek. Összesen körülbelül 7—800 kedvezmény jegy fog igénybe vétetni. A daláregyesület felhívja mindama tag-egyleteit, melyek a versenyen szabadon választott műdarabbal is óhajtanak részt venni, hogy a választott mű címét, szerzőjét és a költemény szövegét a titkári hivatalhoz beküldjék. — A rendező bizottság elhatározta, hogy az ünnepély alkal-mával díszes kiállítású hivatalos emléklapokat fog kiadni, melyek az ünnepélyeségek alatt, 6 napon át, mindennap reggel fognak megjelenni.

* Tegnap este jó negyedórraig hatalmas nagy zapor bujtott a városunkban, — pedig, miután a nyugati ég tisztá volt — napfény mellett.

* Mükedvelői előadás. A helybeli Fröbel-gyermekkert javára e hó folyamán tartandó mükedvelői előadás rendezője Foltényi Vimos ur lesz. Harom darab szerepei mar kiosztvak. És pedig „A szerelmes levél”, ben Hegedus Istvan, Lökös Gyula, Udvarhelyi Károly, Hegedus József urak és Varga Ella, Vojnovits Ionka, Balog Iona urhölgyek fognak közreműködni. „Az elkényeztetett férj” szerepét Frater Erzsike urhölgy és Ferenczy Lajos ur. „A váróteremben” címűt, Hegedus Sándor Hegedus József urak és Dragota Sandorné játszák.

* Taviró. Hajdu-Nánásou Hajdumegyében postával egyesítettett uj allamtaviróadalomás nyitattott meg, koriatolt napi szolgálattal.

* Útczai támadás. Tegnap este tíz óra tájban egy hazafelé menő nyomdai művezetőt a hatvan-utczán két csavargó megtámadott, nyilván rablási czélból. Szerencsére azonban el tudott előlök menekülni, s rendőri segélyre találva, a gazfickókat bekisértette. Ismeretes jó madarak ezek a rendőség előtt, mely a kiszabott büntetés után el is tolonczoltatja őket.

* Sidoli czirkuszában holnap lesz az utolsó előadás, s mivel a társulat még az esti vonattal elutazik a holnapi előadás 7 órakor kezdődik.

* A Szabolcsmegyei Közlöny ellen, mint jelentettük, sajtóper indítottott egy cikke miatt, mely a tiszzaeszlári eset alkalmával iratott. E cikk címe: „A zsidókról a zsidóknak”, a mely ezikk állítólag Istóczy „12 rőpirat” című folyóiratának múlt évi október 15-iki számából vétettett át. A debreczeni sajtóbírósnak ennek folytatás megkereste a budapesti sajtóügyi vizsgáló bírót Istóczy Győzőnek tanuként kihallgatása czéljából. Istóczy, mint a F—g

irja, tegnap hallgatta, hogy az ő rőpiratában „A zsidóknak” cz. cikk nem évi október 15-iki rőpiratáról. M. aláírással közzé iróját pedig, a mely a Szabolcsmegyei Közlönyben „A zsidókról a zsidókról” címmel írt, meglátva így átvéve lett, megvézné meg, ha mint vártan lenne kiballgatva: nem adja ki. A keresetben dicsőre nézve ma illetőleg már elévült, melyente, vagyis 1881. október 15-iki rőpiratáról.

* Az érdei sakt mint onnan irják — na, hogy a sakterné, Maros 11 éves leányát bántalmikoltására az anya oda védelmezésére, de a sakter és betegnek tetette meg mégis csak tartott vala nem lett volna kellemes.

* A mentő angják a Szabadságnak, hogy két színész között piszkolyandó. Az ellenfelek megelégedéssel a kis erdőcs a végső pillanatban elgyakent” a párbaj okomint a legtöbb esetben szonyt! A bajos mentő megelégednek nagy neheket kibékíteni.

* Jegyzőválasztungyancsak megindult iránti mozgalom. Tudval hogy a község polgárságége függetlenségi pártiasztani, ép azért a jelölvetel nélküli függetlenségmagukat. Ily módon azoyeset lehet félrevezetni, legi lakosság óriási többség Kíss Béia kipróbált lett sorakozik.

* Mire ki nem tszámvevőszék figyelmok átíratásánál fejtetlenlos lapban való közzétét a hirdetésért járó díjatvényezékek betérjesztészegeket egy hivatalnok De kötelesség az érdeketaditát is mellékelni, a — A fehérvári törvényshivatalnok, ki az illetérel megbizva volt és minden egyes hirdetés keni; hanem megvárták 40 darab s akkor küldte közlés végett a hivatalosmészetesen így a postad40 szer 18 kr. az ő hane ki állt az államszámvevőhogy az ilyen 18 krokbfrót, a másik 500 frótösszeget az állam, miuthivatalnoktól visszakövetvagyunk, mi lesz a vége

* Antiszemita gyűpolczán a mult vasnap az értekezletben, hova lehetett bejutni, résztvettnélküli a tapolczai kerületAz értekezleten beszélt újság, több oldalról hangmorálizáló hatást, melyetkorcsma által a zsidóságotrol. A földbírtok, a vagyviszonyokban való hátráknak rovták fel. Végre aállapodás, hogy az országnak e viszonyoknak törvaló megváltoztatása és pációjáról szólt törvény.

* Nagy életkor. ben Jul. hó 25-én örök ntek dopla Janku 105 évhalt apó a pépgercz esjókédvülen beszélgetett. M nem volt, a nála esteünkifársainak csutorávan ke1777. évtől maig tett taatynka közönséges földmde saját kimondása szerbejárta a világot egy nag hogy nagy ájtatósággal h mivel öregségénél fogva lénynek” tartották. Páinkzében halt meg.

* A nevelés. Egyik a nevetésről értekezve, mondja: A nyitltszívű, ha nevhangzót hangoztatja. A flegmattikus az e

z is, hogy a
esti ereje nem
14 éves leányt
és Tiszába
nütlen, hogy
bitólag történt
ét legalább a
k volna, arra
lában a bírő-
vallomás va-
és Schwarz-
leányt csak
től, akkor en-
is valószí-
k.
te, hogy kü-
og, a mit el-
onda, mert
ber levén, ki
tudja, hogy
meg fog halni,
eni. Minho-
y e kísérlete
ndazt, a mit
D K.
e l ő fi z e-
tekintettel
dő esemé-
zőnség igé-
tekintet-
es támoga-
n. Kérjük
nepélyhez.
et előnké-
hajózási tár-
menet-jövet
pedig ugy,
s hó 13-tól
E kedvez-
részesülni,
at felmutatni
rülbelül 7—
lybe vétetni.
indama tag-
szabadon
tanak részt
szimét, szer-
t a titkári
ndező bizott-
pély alkal-
os emlékla-
tinnepélyes-
dennap reg-
edőráig ha-
városunk-
gati ég tiszta
A helybeli
ó folyamá-
as rendező-
árom darab
dig „A sze-
van, Lőkös
egedűs Jó-
vits lionka,
közremű-
szereplői
enyzy Lajos
Hegedűs
és Dragota
Hajdume-
uj állam-
riatolt napi
nap este tíz
omdai mű-
vargó meg-
li. Szeren-
menekülni,
azficzkókat
ak ezek a
tt büntetés
holnap lesz
rsulat még
pi előadás
özlöny el-
indítottat
szlári eset
ne : „A zsi-
ikk állító-
yóiratának
ól vétett
nek foly-
tügyi visz-
nként ki-
int a F—g

tegnap hallgattatott ki, s kijelenté,
hogy az ő röpiratában „A zsidókról a zsi-
dóknak” cz. cikk nem jelent meg; a múlt
évi október 15 iki röpiratban „Tokaj-Hegy-
aljáról” M. aláírással között vidéki levél-
nek íróját pedig, a mely levél ugy látszik,
a Szabolcsmegyei Közlöny szerkesztője ál-
tal „A zsidókról a zsidóknak” felirattal el-
látva így átvéve lett, még akkor se ne-
vezné meg, ha mint vádlott s nem mint
tanu lenne kiballgatva: a kéziratot pedig
nem adja ki. A kereshetőségi jog ezen kér-
déses cikkre nézve magát a 12 röpiratot
illetőleg már elévült, mert annak megje-
lente, vagyis 1881. okt. 15-ke óta a tör-
vényes 6 havi elévülési idő már eltelt.
* Az érdei sakterné. Erden —
mint onnan írják — nagy lármát okozott,
hogy a sakterné, Marosi Mátvás adószedő
11 éves leányát bántalmazta. A gyermek
sikoltására az anya odarohant gyermeke
védelmezésére, de a sakterné erre megjé-
d és betegnek tetette magát, mert hiába,
mégis csak tartott valamitől, a mi éppen
nem lett volna kellemes.
* A „mentő angyal.” Eresiből ír-
ják a Szabadságnak, hogy ott f. hó 20-án
két színész között pisztolypárbaj volt le-
folyandó. Az ellenfelek meg is jelentek
segédekkel a kis erdőcskében midőn éppen
a végső pillanatban előttük „mentő an-
gyalként” a párbaj okozója. Mert itt is,
mint a legtöbb esetben: „Keresd az asz-
szonyt!” A bájos mentő angyalnak és a
segédeknek nagy nehezen sikerült a fe-
leket kibékíteni.
* Jegyzőválasztás. — Konyáron
ugyanacsak megindult a jegyzőválasztás
iránti mozgalom. Tudvalevő dolog lévén,
hogy a község polgárságának nagy töb-
sége függetlenségi párti jegyzőt akar vá-
lasztani, ép azért a jelöltek majdnem ki-
vétel nélkül függetlenségieknek adják ki
magukat. Ily módon azonban nagyon ke-
veset lehet félrevezetni, mert a független-
ségi lakosság óriási többsége szívvel lélek-
kel Kiss Béla kipróbált 48-as párti mel-
lett sorakozik.
* Mire ki nem terjed az állam-
számvevőszék figyelmé. A hagyaté-
kok átírásánál feltétlen kellék a hivata-
los lapban való közzététel. Az érdekeltek
a hirdetésért járó díjat kötelesek a tör-
vénszékhez betérjeszteni, mely ezen ösz-
szegeket egy hivatalnok által kezelheti.
De kötelesek az érdekeltek 18 kr. pos-
tadíjat is mellékelni, a hirdetési díjhoz.
— A fehérvári törvénszék területén két
hivatalnok, ki az illető díjak kezelésé-
vel megbízva volt és van, nem szokott
minden egyes hirdetést külön postára ten-
ni; hanem megvárták míg összejött 30—
40 darab s akkor küldték be a hirdetést
közlés végett a hivatalos kir. lapba. Ter-
mészetesen így a postadíjra fizetett 30—
40 szer 18 kr. az ő hasznuk volt. Most
neki állt az államszámvevőség kimutatta,
hogy az ilyen 18 korból az egyik 400
frtot, a másik 500 frtot tett zsebre. Ezen
összeget az állam, mint őt illető a két
hivatalnoktól visszaköveteli. — Kiváncsiak
vagyunk, mi lesz a vége?
* Antiszemita gyűlést tartottak Ta-
polcán a múlt vasárnap. A „Fig.” szerint
az értekezletben, hova csak megbíróval
lehetett bejutni, résztvett csaknem kivétel
nélkül a tapolczi kerület intelligenciája.
Az értekezleten beszélt tovább a nevezett
újság, több oldalról hangsúlyozták a de-
moralizáló hatást, melyet az uzsora és
koresma által a zsidóság a népre gyakorol.
A földbírtok, a vagyoni és erkölcsi
viszonyokban való hátracsúszást a zsidóság-
nak róvták fel. Végre abban történt meg-
állapodás, hogy az országgyűléshez felir-
nak e viszonyoknak törvényhozás útján
való megváltoztatása és a zsidók emanci-
pációjáról szóló törvény eltörlése iránt.
* Nagy életkor. Laczunás közsé-
ben jul. hó 25-én örök nyugalomra kísér-
tek Dopa Janku 105 éves földész. Az el-
halt apó a végperczig eszméletnél volt és
jókedvűen beszélgetett. Míg ágyban fekvő
nem volt, a nála esténként összegyűlt lak-
társainak csutorával kezében elmesélte
1777. évtől máig tett tapasztalatait. Az
atynuska közönséges földmivelő volt ugyan,
de saját kimondása szerint össze-vissza
bejárta a világot egy nagy „urral.” Persze
hogy nagy ájtatossággal hallgatták meséit,
mivel öregségénél fogva már nem „földi
lánynevek” tartották. Palinka-kulacs-
csal kezében halt meg.
— A nevetés. Egyik angol bölcsész
a nevetésről értekezve, a következőket
mondja:
A nyíltszívű, ha nevet, az a magán-
hangzót hangoztatja.
A figyelműs az e és i-t.

Az a összekapcsolva az o val a bö-
kezüt jellemzi.
Az e összekapcsolva az u-val megis-
merteti a fővényt és kárörvendőt.
Olyanok, kik közül az egyik neve-
tés közben az a és o hangzókat, a másik
az a és i hangzókat hallatja, rokonszen-
veznek egymással, és ha két különböző
nemhez tartoznak, jó házasságok lehetnek.
A kövér emberek többet nevetnek,
mint a soványok.
A ki soha nem nevet, azt jó elke-
rtülni. —
A magában való nevetés a rosszaka-
rat jele.

Emlék-lapok

az 1848/49 iki Magyar önvédelmi
harcz, Erdély- s bánáti hadjá-
rataiból.

(Türedék, egy munka alatt levő mőből.)
Irta: Lévy Lajos, volt Bem-testőrtizedes.

Viz-aknától Piski-ig.

Négy nap dörgött az ágyu,
Viz-aknától Szász- városig!
Petőfy.

V I Z- A K N Á N.

1) Szelindek helységben táborozásunk
tizenededik napjának reggelén, indulási
parancs adatott ki a seregnek, Bem fő-
vezér által. Pár óra alatt mindnyájan utra-
készzen álltunk, a főhadiszállás előtt.
Miután Bem, rövid szemlét tartott a
sereg s kedvenc ágyui fölött, csakhamar
indultunk, dobok pergése s harci tárogat-
ók hangjai mellett — hóval fődött, er-
dőtlen dombokon le s föl, — a Szebenről
északnyugotra eső Viz-aknára.

A langeszű fővezér ezen hadműve-
lete által, nem hogy lehangolta volna kis-
számú, de lelkes s harc-edzett seregét,
sőt még annál nagyobb bizalmat ébreszte
maga iránt mindenikben, miután kitűnt, mi-
szerint, nem csak hogy nem volt szándéka
távozni Szebenből, az osztrák reakció e
fő térszektől, sőt még közeledett is hozzá,
csak hogy más oldalról.

Pár órai csendes menet után beér-
tünk az egyhangú vidékű, de a só akná-
ról nevezetes Viz-aknára, honnét, — mi-
után elszállásoltattunk, a fővezér még az
nap elindított egy pár honvéd zászlóalj-
at, egy kevés huszársággal s pár ágyuval,
Kemény Farkas ezredes vezérlete alatt,
Déva felé, oly ezébből, hogy az Arad felé
lőlt vár segély csapatokat, a Maros mel-
lélén portyázó oláh felkelő-táborok között
hozzánk kalauzolják, s egyuttal azon vi-
dékét, — ha lehet, az ellentől felszaba-
dítsák.

Viz-aknai időzésünk alatt a legna-
gyobb kegyelettel vettek körül mindnyá-
jainkat az oláh s szász felkelők által hó-
napokon át zaklatott s fenyegetett magyar
lakosok; szívélyesbb fogadtatásra aigha
találtunk valahol az egész hadjárat alatt,
mint Viz-aknán.

Azonban ha volt részünk e városban
a jóban, bizony nem felejtkezett el a sora
a nehezéről sem!
A második éjjen századunk volt ki-
rendelve az őrségre, a Szeben felé eső
dombok egyikére.

Rendkívüli nagy hideg volt. A sokak
előtt emlékeztetes 1848—49-iki erős télnek,
a lehető legzordabb éje volt az. A fágyos,
hóval-vegyes északi szél, csak nem lesep-
erte az embert a dombtetőről; kézeink,
lábaik majd lefagytak, kiadá hát száza-
dosunk a parancsot: tüzre valót szerezni
gyorsan! bár honnét.

Nosza! nekünk se kellett több pa-
rancs. A tetőről rögtön ereszkedtünk lefele
a közelben levő kincstári épületekhez, s
az ott levő fahalmzából, rövid idő alatt
annyi tüzelő anyagra tettünk szert, mikép
csakhamar oly maglyák ropogtak a tetőn,
melynek lángjai — Hári Jánosként mond-
va — még a csillagokat is befűstölték!

Szeben felől, a távolabb eső dombte-
tőkön, szintén kigyuladtak az osztrákok ör-
tüzei, de bizony! sem nekik, sem nekünk
nem volt kedvünk arra, hogy egymást
kissé insultáljuk; boldogoknak éreztük
magunkat, hogy háborítlanul süthettük szá-
lonnánkat, s közbe közbe kicsavarhattuk
oldalunkon fityegő fa-kulacsunk nyakát.

Nagyon élénken emlékezem még e
sorok írása alkalmával is e kegyetlen, ri-
deg éjszakára, mert hisz akkor már én is
reá léptem a lépés első fokára, melyen
ha a szabadságharc szerencsésen végző-
dik, ki tudja, hogy emelkedhettem volna?

— Örvezető voltam, (!) s azon éjen, éjfélig,
én vezetge ém ki az öröket örhelyeikre,
helylyel helylyel övig is besüppedve a hó-
vásokba.

A következő vasárnap reggelén, feb-
ruár hó 4 ik napján, alig reggeliztünk meg
szives magyar házigazdánkánál, egyszer csak
megperdült a lárma-dob, harsogtak a trom-
biták, s jött a hir, hogy az osztrákok Sze-
ben felől nagy erővel közelgetnek.

A sereg egy jó fél óra alatt már so-
rakozott a piaczon, a Bem szállása előtt.
A tábor legnagyobb része azonnal
indult a Szeben felől eső fensikra, a sán-
czokhoz, melyeket az az előtti napokon
hányatott a fővezér.

Századunk, két más székely-honvéd
századdal, két vagy három szakasz hu-
szárral, s pár 6 fontos ágyuval, a várost,
— északi oldalon uraló, — dombok egyi-
kére vezényoltott, a megyesi ország ut
védelmére, s biztosítására.

Mikor oda értünk, s Szeben felé
néztünk, — nagyszerű látvány tárult fel
előttünk.

Láttuk, miként fejlődtek ki, mind
a mi, mind az osztrákok csatár-lánczai, s
a nehézes mozdulatu gyalog tömegek,
sötét felhőként mikép ereszkedtek alá, a
fensik meredékes lejtőjén sánczaink elé.
Majd néhány perc mulva, megdör-
dültek az ágyuk is mind a két részről; a
csata megkezdődött.

Az osztrákok ágyuiból csak egy
zugva, bugva röplültek a halált osztó göm-
bök sánczainkra, s azok föltött a városba.
Egy impertinens 3 'ontos ágyu golyó,
még közelünkbe is ellábatlankodott!

Az osztrákok erős ágyúttize közben,
fővezérünk sem hevert. Biztos sánczaiból,
csaknem minden ágyulövése talált. Vitéz
honvédeink, s a hős székelyek, emberül
megfeleltek kötelességöknek.

Mig mi az ütöközt szemlélésébe volt-
unk elmerülve, az alatt egy téli bundába
burkolódzott honvéd-törtsziszt lovagolt kö-
zelünkbe s miután táv-csővét elővette,
figyelmesen vizsgálta a csata-menetet.

Kevés vártatva, hátra kiáltott, az
egy tömegben beszélgető honvéd-tisztekhez:
uraim! Puchner retirál!

Csakugyan táv-cső nélkül is jól ki-
lehetett venni s látni, az osztrák sereg
ingadozását. Látható volt, a mieink ki-
fele rohauása a sánczokból, az osztrákok
után. —

Mi egyrészt örvendtünk a győze-
lemnek, más részt bosszankodtunk is, hogy
azon hejyen kell tétlenül vesztegelnünk
s nem oszthatjuk meg vitéz bajtársaink-
kal, a győzelmi babért.

Azonban, fájdalom! örömrünk s bossz-
szankodásunk igen kevés ideig tarthatott.
Az emittét honvéd törzs-tiszt, az elki-
áltá ismét magát: Bem ingadozik! az
osztrákok visszafordultak s egész erejük-
kel vetik magokat csekély seregünkre!
Itt baj lesz! . . .

Csakugyan, néhány másodperc mulva,
nagy zavar látszott lenni seregünkél; az
osztrákok látván seregünk csekély lét-szá-
mát, vér szemet kaptak, s egész nagy tö-
megekben rohantak meg sánczainkat, hová
az onnét előbb kirohant magyar csapatok,
— szétszóródva, — folyvást harczolva,
igyekeztek vissza vonulni.

Az osztrák könnyű lovaság egy ré-
sze, s egy zászló-alj fehérszisszaj grancsár,
seregünk bal-szárnyat megkerülte s közel-
gett azon dombokhoz, melyek egyikén mi
voltunk felállítva; szándékuk volt, a me-
gyesi utvonalat elfoglalni, s az által,
ha lehetséges lett volna, a magyar sereg
bekerítését eszközözni.

Századosunk már csatár-lánczot ve-
zenyelt, midőn már említett törzs-tiszt, ki
ez oldalon parancsnokolt, hangosan kiál-
tott: Tiszt urak! a csata elveszett! vonul-
janak rohamlépésben vissza a városba, a
sereg visszavonulását fedezni.

Mi tehát rögtön rohantunk befele,
még pedig csak ugyan rohamlépésben, a
városba.

Az uton hallánk meg egy honvéd-
tiszttől, hogy a parancsot osztó törzs-tiszt,
a már akkor is jeles al-vezér, Czech volt.
Kevés idő alatt a piacra vezető ut-
ca torkolatához értünk, hol oly látvány-
nak lettünk tanui, melyre a legszántabb
katona szíve elszorult volna.

Már az utca végén is anyira ösz-
vissza voltak akadva a székerek, s a
városi menekők járművei, hogy életve-
szély között bírtunk átjutni a piacra,
azok alatt buva, vagy azokon keresztül
hágva, rugdalódozó, megvadult lovak kö-
zött, a piaczon pedig valóságos hajmeresztő
látvány tárult fel előttünk!

(Folyt. köv.)

Husárok.

Megállapítva s bejelentve 1882 aug.
2-től 9-ig következők:
46 kr Rác Györgynél Czegléd ut-
cza 2599 sz. a.
48 kr Rác Györgynél csapó-utca
10. rózsatér 6. sz. alatt.
Minden többi bejelentet mézárszék-
ekben pedig 50 kr.
Debreczen. 1882 aug. 2-án.

Közgazdaság.

Az aratást a lefolyt héten gyakori
és tartós eső félbenzakította ugyan, de
kárt — tekintve, hogy az aratás már
nagy részt be van fejezve, nem igen tett.
Sokkal több kárt okozott az eső a még a
földeken fekvő keresztekben. Még a bitű-
kös vetemények is sokat szenvedtek a tul-
ságos esőtől, míg a rövid tartamu eső csak
hasznunkra lett volna. A zab aratás, mely
a hét folyamán vette kezdetét, kedvező.
A tengerire údvös hatással volt a hó eső.
Az üzleti forgalom a lefolyt héten szintén
élénkebb fordulatot vett. A gabona-árak
még mindig ingadozóak.

Terményárak a debreczeni piaczon.

(Aug. 1-én.)

Egy m.-mázsa	felső, közép, alsó.
Buza . . .	9.40 9.20 9.—
Kétszeres . . .	7.60 7.40 7.20
Rozs . . .	6.20 6.10 6.—
Arpa . . .	5.40 5.30 5.20
Zab . . .	6.60 6.40 6.20
Tengeri . . .	8.20 8.10 8.—
Köles . . .	7.60 7.35 7.10
1 zsák burgonya 50 kl.	1.—
100 kl. szalonna 82, 81, 80 frt,	
100 kl. háj . . .	82, 81, 80 frt.

A vásárbiroság.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Róser Miklós

iskolai értesítése.

Njilvános polgári és kereskedelmi
iskolám, s nevelő intézetemben Budapest,
Károly körút 22 szám az új iskolai év
f. évi szeptember 1-én veszi kezdetét. A
növendékek felvétele augusztus 20-ikától
naponta délelőt 9—12 ig és délután
3—5 óráig eszközözhető.
Intézetemet 29 év óta saját erőm-
ből tartom fenn, és 9000 növendéke volt
eddig.

Polgári iskolámban a kereskedelmi
pályára képesítetnek az ifjak. Keres-
kedelmi iskolám egyenjogú a kereske-
delmi akadémiával s növendékei jogosul-
tak a katonai egyévi önkéntesi szolgál-
atra.

A nevelőintézet az iskola épületben
van. Programmok kívánatra ingyen.

Róser Miklós.

(224.)

Első rangu egészségi és
asztali-víz.
Legtartalomdúsabb bor- és lithion-forrás
SALVATOR
vastartalom nélkül, gazdag term.
szénsavtartalommal,
borsavas Nátron és szénsavas Lithionban
(0.32843 literként (0.12495 literként)
Lipőcei forrás-igazgatóság Eperjesen.
Kapható minden ásványvíz ke-
reskedésben és a legtöbb gyógy-
szertárban.
Főraktár: Edesky L., B.-pesten.

Befizetés	Értékpapír		Befizetés	Értékpapír		Befizetés	Befizetés		Utolsó árfolyam
	Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam		Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam				
	penz	áru		penz	áru		penz	áru	
Államadósságok.			d) Közlekedési vállalatok.						
			500	445.	460.	6%	101.25	101.50	
M. vasuti kölcsön 120 frt.	131.	131.50	500	—	—	5%	101.50	102.	
Magy. gömöri áll. záogl. 5%	—	—	200	163.	164.	7%	—	—	
M. kel. vas. államköt. 5%	88.50	89.	500	163.	163.	6%	—	—	
M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	106.50	107.	160	—	—	Elsőbbségek.			
M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	115.50	116.	200	147.	148.	5%	96.	96.	
Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	117.	118.	160	159.	160.	5%	91.75	92.	
Tiszai és szegedi kölcs. 4%	109.25	119.75	300	166.	167.	5%	91.	91.50	
1871. magyar államkötvény 5%	—	—	200	313.50	314.50	5%	91.	91.50	
1873. " " "	—	—	200	218.	219.	5%	103.50	104.	
Magy. aranyjárdék adóm.	118.60	118.90	200	—	—	5%	97.	98.	
Földteherment. kötv. magyar	98.	98.50	200	428.	431.	Magánsorsjegyek.			
Földteherm. kötv. magy. zár.	95.	96.	200	—	—	Osztrák hitelintézet	175.50	176.50	
" kötv. temesi	95.	96.	200	—	—	Budavárosi sorsjegy	40.	41.	
" kötv. 1867. zár.	94.	95.	200	—	—	Keglevich	18.	19.	
" kötv. horvátországi	—	—	200	—	—	Pálffy	38.50	39.50	
" kötv. erdélyi	95.75	96.25	200	—	—	Pénznekem.			
M. orsz. jel. urb. váltás. kötv.	92.	93.	200	—	—	Cs. kir. arany (vert)	5.63	5.65	
Szülődézma vált. kötv.	97.25	97.50	500	535.	540.	Osztrák magyar 8 frtos arany	955.	957.	
M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	200	1650.	1650.	20 frank-arany	9.55	9.57	
Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	104.25	104.75	100	540.	542.	Német birod. bankj. 100 márk.	58.70	58.80	
			102	131.	132.	Váltók árfolyama (3 óra)			
Bankrészevények.			e) Takarékpénztárak.						
a) Bankok.			f) Különböző vállalatok.						
200	202.	210.	105	110.	111.	Bank kamatláb			
200	121.	122.50	150	143.	150.				
100	—	—	400	650.	653.				
80	—	—	80	400.	405.				
100	303.	303.	20	—	—				
140	214.	112.	200	545.	555.				
140	107.50	108.	100	529.	532.				
160	309.60	309.80	400	765.	775.				
100	825.	828.	200	170.	171.				
600	—	—	200	119.	121.				
b) Biztosító-társaságok.			100	149.25	149.75				
500	3550.	3600.	500	216.	218.				
300	1130.	1150.	200	600.	605.				
300	—	—	200	305.	307.				
c) Gőzmalomok.			200	42.	45.				
500	455.	460.	200	277.	282.				
500	1050.	1075.	160	107.	108.				
200	169.	170.	200	284.	286.				
500	515.	525.	Záloglevelek.						
160	205.	207.	5 1/2 %	101.75	102.				
200	324.	326.	5 %	100.	100.25				
1000	930.	950.	4 1/2 %	94.50	95.				
300	350.	350.	5 %	116.75	120.				
			5 1/2 %	101.25	101.50				
			6 %	—	—				
			5 1/2 %	—	—				

Előfizetési pénzt...
TELEGDI K. LA. KAROLY...
szekességek...
telo

A mand... Nemrégben ér...
látta e czim al...
közönyökben nap...
tések eredménye...
volt, hogy a mand...
viselői megbízást...
a magán jogi meg...
telezetséget, hogy...
bizóinak számadás...
Eme könnyen...
eredő fejtegetések...
radtak mentek a...
hogy egyes képvis...
természetesen csak...
ből való és ezek k...
tellet csak függetle...
seleők voltak, anny...
resik választóikkal...
hogy nem tartozta...
sza emez érintkezé...
meggyőződésök ny...
gukat, hogy a ma...
többsége nem huse...
nemzeti közvélemé...
vetője a nemzeti a...
Egyik ilyen te...
sen impariamentári...
mány alapzata elk...
zott támadásnak m...
és nem is jajdul te...
hogy a függetlensé...
sával veszélyeztet...
a nemzeti szabadsá...
Ez okoskodás...
volt s nagyon ki v...
lei téve a támadás...
de epen ezért tartó...
idejen felvenni a...
eme denuntiatiojáva...
e helyet hagytuk...
pen, csöndesen. H...
sünk mar az a pol...
ilyen fejtegetésekre...
fiakat, akik osztrák

H I R D E T E S E K

Nestle Henri
gyermek tápláló lisztje.
Kiváló orvostudorok
számos BIZONYÍTVÁNYAL.
ERMEK
Különböző arany.
Teljes tepszer csecsemők és gyenge gyermekeknek
Főraktár Osztrák-Magyarország részére: BÉCS, I. Naglergasse 1-ső szám.
F. BERLYAK.
Egy doboz ára 90 krajczár.
Bécs és a vidék minden gyógyszerüzében kapható.
C V Á S.
Csak akkor valódi, ha a doboz fedele az itt látható
védjeggyel van ellátva.
NB. A nem valódi dobozokon, hiányzik a központi rak-
tárnok F. Berlyak kézalírása.

Csak rövid ideig látható
KLEEBERG F.
Igenyobb állatsereglete a világon
A nagyvásár téren.
Az állatseregletben vannak: viziló, egy szarvóru, 2 elefánt, 3 király tigris, 12 oroszlan, jaguár, leopard, hiena, zebra, giraff, strucc, nagy gyűjtemény mindenféle majom fajtaiból és több más állatok.
Az állatsereglet nyitva van reggeli 9 órától este 10 óráig.
Előadás, idomítás és étetés délután 4 órakor és este 7 órakor.
Belépti-díjak: I. hely 70 kr., II. hely 40 kr., III. hely 20 kr. — 10 éven aluli gyermekek az I., II. helyen a felét fizetik.
Katalogusok különféle nyelveken a pénztárnál kaphatók.
Egészséges, de levágásra szánt irokat, valamint házi nyulakat vásárol az állatsereglet tulajdonosa.

A „DEBRECZEN
A mér...
— Bűnügyi t...
— Ön állítja, hogy viseltetett gyűlölettel kiderít sok oly jelenség eszen ezt lehet követk...
— Az lehetséges...
— A vizsgálóbíró...
— Ön, hogy Gusztav növe akaratot tanusított; ho lajdonságokkal bíró eg szabb fivér a világon. E vakat mondotta-e ön a...
— Igaz, de mind okot, amiért Gusztavot...
— Hát neje előtt...
— Hát neje előtt...
— Ezek haszonta...
soha nem mondtam...
— De neje állítja...
— Hisz ezt nem...
— Hát hiszi, hog mond?...
— Ugy látom, ho tartja a hazudozást, h mezze...
— Egy nőnek, a vele, kit ön bizonyára toini, állításaival épen elő...